УДК 004.891:61

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА РОБОЧОГО МІСЦЯ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Фогт І.М., Балута В.С.
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
e-mail: zaryaschool61@mail.ua

Постановка проблеми *у загальному вигляді.* Обсяг професійних знань, необхідних для успішної роботи сімейного лікаря фельдшерсько-акушерських пунктів дуже великий і продовжує постійно зростати. Крім лікування сімейний лікар за своїм робочим місцем змушений постійно займатися заповненням великої кількості документації. Так, в його повсякденні завдання входить: заповнення медичних формулярів, протоколів, карток; робота з історіями хвороб; фіксування призначень в рецептах і направленнях і контроль їх дотримання; робота з безліччю різних класифікаторів і довідників, які регулярно оновлюються; ведення журналів та пошук інформації по медичній документації про пацієнтів. Такі організаційні питання часом займають до 40% робочого часу лікаря. Тому актуальність посилення інформаційної підтримки професійної лікарської діяльності з документообігу є безперечною, адже це призведе не лише до оптимізації роботи сімейного лікаря, але і до підвищенні якості наданої медичної допомоги населенню.

Метою статті *є* визначити сутність та зміст автоматизованого робочого місця і запропонувати проект автоматизованої системи робочого місця сімейного лікаря фельдшерсько-акушерського пункту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз літератури з досліджуваної проблеми дозволив визначити, що автоматизоване робоче місце – це сукупність інструментальних засобів кінцевого користувача, яка

включає технічне та організаційно-методичне забезпечення вирішення завдань його професійної діяльності на основі електронної обчислювальної машини, встановленої на його робочому місці, яка працює автономно або у складі обчислювальної мережі [2]. Отже, створення автоматизованих робочих місць припускає, що основні операції з накопичення, зберігання і обробки інформації покладаються на обчислювальну техніку, а користувач виконує частину ручних операцій.

Залежно від функцій виділяють три типи автоматизованих робочих місць [3]: автоматизоване робоче місце керівника дає змогу створити бази даних і знань, які постійно поповнюються оперативною і достовірною інформацією, забезпечує доступ до інформаційної бази даних обмеженого кола осіб тощо; автоматизоване робоче місце спеціаліста сприяє вирішенню завдань професійної діяльності на основі локальних баз даних, знань, а також розподілених баз даних і прикладного програмного забезпечення; автоматизоване робоче місце технічного працівника дає змогу виконувати такі операції: внесення інформації; ведення бази даних; обробка вхідної і вихідної інформації; контроль виконавчої діяльності.

Отже, автоматизовані робочі місця в основному орієнтовані на людину, яка не має професійної підготовки з користування обчислювальною технікою, але професійно знає конкретну проблемну сферу.

Використання автоматизованого робочого місця дозволяє уникнути багатьох труднощів, які стоять перед користувачем. Цього досягають організацією дружнього інтерфейсу, інтерактивним аналізом результатів обробки інформації в режимі реального часу, ітеративністю прийняття рішень, агрегуванням і дезагревуванням даних. Великою заслугою автоматизованих робочих місць є те, що застосування їх у декілька разів знижує витрати на документообіг, підвищує швидкість і якість підготовки документів, впорядковує організаційну структуру правління, підвищуючи тим самим його ефективність.

Серед усього різноманіття автоматизованих систем медичного спрямування нами було визначено основні вимоги до них, зокрема автоматизувати роботу лікаря в задачах створення, заповнення, обміну та зберігання медичних документів; організувати лікарю ергономічне робоче місце із зручним доступом до довідкової інформації, а також списку і повному пакету медичної документації своїх пацієнтів; автоматизувати пошук за всіма даними, з якими працює лікар; автоматизувати процес контролю і спостереження за виконанням лікарських призначень спеціалізованими відділеннями; автоматизувати процес передачі необхідної медичної інформації від суміжних відділень (наприклад, лабораторії, діагностичних кабінетів, реєстратури, спеціального медичного обладнання); автоматизувати заповнення стандартних медичних облікових журналів, що ведуться на підставі медичних форм та протоколів; організувати швидкий і простий доступ до медичних карток пацієнтів в наочному і структурованому вигляді.

На основі визначених вимог до автоматизованої системи робочого місця лікаря нами було розроблено програмний засіб – автоматизована система робочого місця сімейного лікаря фельдшерсько-акушерського пункту (рис. 1).

Розроблена автоматизована система робочого місця сімейного лікаря представляє собою програмний засіб який накопичує, зберігає та обробляє інформацію для будування заповнених шаблонів електронних документів і надання аналітичної інформації.

Завдання сімейного лікаря при роботі з програмним засобом полягає у одноразовому заповненні картки пацієнта під час первинного огляду та в подальшому лише занесення інформації пов'язаної із змінами стану його здоров'я. Лікар має доступ до всіх видів документації, передбачено зберігання, корегування внесених даних, виведення у вигляді текстового файлу за шаблоном певного документа та його друк.

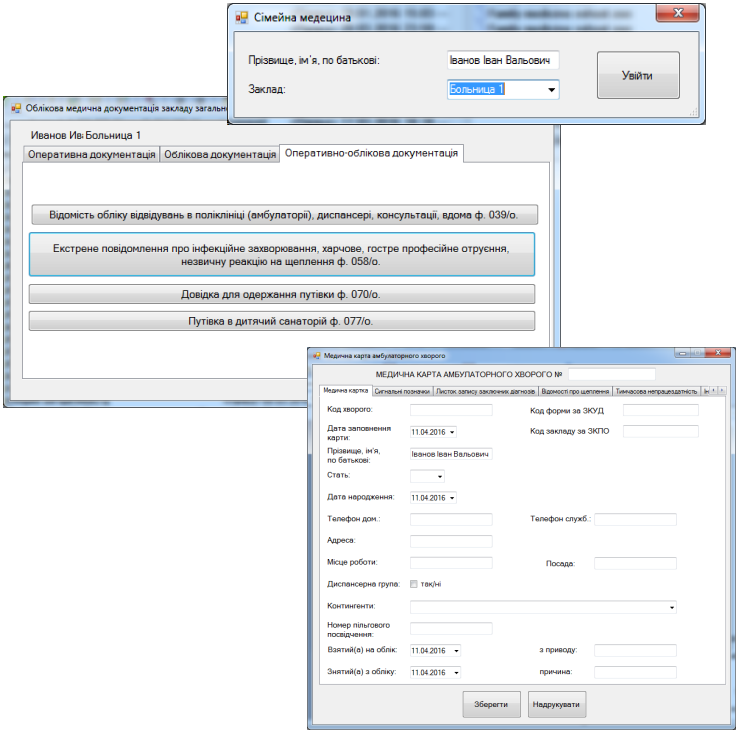

Рис. 1 Автоматизована система робочого місця сімейного лікаря фельдшерсько-акушерського пункту

Вся інформація про пацієнтів зберігається у файлі Family_medicine.mdb до якого програма автоматично звертається при авторизації лікарем конкретного пацієнта. Для авторизації необхідно у першому вікні програми ввести відповідне прізвище пацієнта або його паспортні дані. Далі

програмний засіб автоматично заповнить поля (до яких в базі даних є інформація) будь-якого документа, що відкриє лікар.

Важливо зазначити, що для зручності сімейного лікаря вся медична документація розподілена на три групи – оперативна документація, оперативно-облікова і облікова, та подана в окремих вкладках програми. Також до кожного документу додано відповідну офіційну інструкцію (складену МОЗ України) щодо його заповнення.

Експортування даних до облікових журналів відбувається через відкриття вікна журналу (інформація заносить автоматично) і натисненням клавіші зберегти. Загальні звіти по пацієнтам в межах встановленого періоду часу надаються в обліковій документації.

Висновки. Ефективне вирішення проблеми оптимізації документообігу в медичних закладах можливе за допомогою нових підходів, через систему інформатизації основних напрямків діяльності медичних працівників. Тому проблема створення автоматизованих робочих місць лікарів сімейної медицини перейшла з площини теоретичних міркувань у площину практичних дій. Використання автоматизованої системи робочого місця сімейного лікаря на базі фельдшерсько-акушерського пункту засвідчило свою ефективність та перспективність впровадження інформаційних технологій в систему охорони здоров'я.

Література

1. Королюк И.П. Медицинская информатика: Учебник / И.П. Королюк - Самара: ООО «Офорт»: ГБОУ ВПО «СамГМУ». 2012. – 244 с.
2. Скороходов В. А., Худякова І.М. Автоматизоване робоче місце менеджера. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ebooktime.net/book_378.html.
3. Сучасні автоматизовані інформаційні системи та їх використання в економічному аналізі й управлінні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/18421120/ekonomika/suchasni_avtomatizovani_informatsiyni_sistemi_vikoristannya_ekonomichnomu_analizi_upravlinni.

Анотація. У статті визначено сутність та зміст поняття «автоматизоване робоче місце», розглянуті типи автоматизованих робочих місць та вимоги до автоматизованих систем робочого місця працівника медичної галузі, розкрито зміст та функціональні можливості автоматизованої системи робочого місця сімейного лікаря.

Ключові слова: автоматизована система робочого місця, лікар сімейної медицини, програмний засіб.

Аннотация. В статье определена сущность и содержание понятия «автоматизированное рабочее место», рассмотрены типы автоматизированных рабочих мест и требования к автоматизированным системам рабочего места работника медицинской отрасли, раскрыто

содержание и функциональные возможности автоматизированной системы рабочего места семейного врача.

Ключевые слова: автоматизированная система рабочего места, врач семейной медицины, программное средство.

Summary. In the article the essence and meaning of the term "workstation", consider the types of workstations and automated systems requirements for workplace employee healthcare, the meaning and functionality of the automated system of workplace family doctor.

Keywords: automated system jobs, family physician, a software tool.